

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Kulturharcok.

Egyfelől — harmadik egyetem, vagyis a kultura diadalmas haladása. Másfelől — Barkóczy, vagyis a retrográd erők diadalmas előnyomulása. Hogy fér ez a kettő össze? Es miért, hogy éppen egy időben történik ez a két ellentétes átalakulási folyamat? Mert a mi országunk még nem forrott ki teljesen, mert ellentétes erők működnek társadalmunkban, a mult hibái öltre mennek a jelen tulhajtásaival és sok szép és jó mellett magasan felburjánzik a rossz.

Igaz, hogy a harmadik egyetemre szükség van. Viszont még nagyobb szükség van népiskolákra ebben az országban, ahol a népességnek 48 százaléka még írástudatlan. Ahol kevés a középfokú szakiskola s a mi van, az sem felel meg a célnak. Ahol kevés a kórház s ami van, az is ósdi, elhanyagolt. Ahol a gyermekhalandóság ijesztően nagy. Mégis az ország legnagyobb városai nagy versenyt rendeztek a harmadik egyetemért és soha nem sejtett áldozatokra váltak képesekké. Milliókkal, tízmilliókkal dobálódtak olyan városok, amelyeknek égető kulturális és szociális szükségletek kielégítésére nem voltak százezreik. A harmadik egyetem Debrecené, a többi városnak is ígér ugyan a kormány egyetemet, de ezeknek felállítását husz éven belül aligha fogjuk megérni. Kíváncsiak vagyunk, hogy ezek

a mellőzött városok, miután nyilvánvalóvá lett, hogy micsoda nagy anyagi erők felett rendelkeznek, hajlandók lesznek-e ezekből a mindennapi szükségleteket kielégíteni, amit eddig elmulasztottak. Kíváncsiak vagyunk, de nem nagy a bizodalunk. Azok a városok most tovább fognak gyűjteni — a negyedik, ötödik és nyolcadik egyetemre, mintha bizony mindegyikre juthatna egy. Ez a mi „fenn az ernyő — nincsen kas” politikánk, ez a magyar nagyralátás. Az utcák piszkosak, csatornázásnak se hire, se hamva, de egyetem nélkül mit ér az élet?

Középiskolai tanrendszerünk már évek óta elavult s a tanügyi köreinket már évek óta sarkalja az a törekvés, hogy a középiskolai tanítást modernebb és hasznosabb alapra fektessék. Mástól év óta azonban tanáraink nem érnek rá a hivatásukkal való nemes munkálkodásra. Szilaj harci kiáltások verik fel a tanügy békés berkeit; itt: Barkóczy! ott: szabadkőművesség! Nem az a legfontosabb kérdés, hogy jól felel-e meg hivatásának a tanár, hanem az, hogy tagja-e, vagy sem a kongregációnak. És az sem a legfontosabb kérdés, hogy mit, hogyan s jól tanul-e a diák, hogy akaraterős, jellemes férfit nevelnek-e belőle, hanem az, hogy a Barkóczy-féle szabadalmazott valláserkölcse alapján él-e, vagy a szülői házban belénevelt erkölcs szerint-e. Mintha bizony az életnek nem lenne az a legelső dolga, hogy a fiatal fejből kikergesse mindama

beléerőszakolt tanokat, melyek útjában állanak a boldogulásnak.

A harcot a középiskolák klerikalizálása, vagy felszabadítása körül nem sinyl meg más, mint az ifjuság. A harcba okvetlenül beleterelődik az ifjuság is, amely ennek folytán fokozott mértékben fogja érezni a vallási különbséget. Gonosz, méltéyes erők állítják majd egymással szembe a fiatalokat, megcsufolásul a nagyszerű krisztusi tannak: szeresd felebarátodat.

Azt hisszük azonban — és ez a szerencse — hogy ez a gonosz, nyomasztó jelenség csak ideiglenes. A magyar közszellemet nem tudják megrontani sem Barkóczy, sem ellenlábasai s ez a közszellem ki fogja lökni magából, ki fogja irtani a mótelyt.

A bíró és ügyvéd viszonya.

Mikor arról volt szó, hogy a legközelebb megtartott jogászgyűlés alkalmából a bírák és ügyvédek együttes ülést fognak tartani és ezen a bíró és az ügyvéd közötti érintkezésről fognak tárgyalni, akadt szemforgató ember, a ki kicsinyes kézlegyintéssel azt mondta, hogy illik-e, szabad-e ilyen kérdést nyilvános megbeszélés tárgyává tenni? Sőt akadt komoly szaklap is, a mely óva intette az illetékes köröket az ilyen kísérletezésektől. Es amikor az együttes ülést megtartották, az

Öt országon keresztül.

VII.

Dániában.

Az utazó előtt, mint valami mozgófényképen, egymásután változnak a vidékek, a városok, emberek. Minduntalan mások az alakok, életmód, viselet, szokások. Egyik kép maradandó, a másik futó benyomással rajzoldódik lelkünkbe aszerint, amint hosszabb, vagy rövidebb ideig van időnk és alkalmunk e mozgófényképet vizsgálni.

Ilyen mozibailló, folyton változatos képet nyújtott az az egy napig tartó hosszú ut, amit reggel nyolctól este tizenegyig tettünk Krisztianától Kopenhágáig. A vidék igen szép, változatos, majd kopár, szagatott bérceivel, majd erdőkoszorúzza hegyesuceival, gerincével. Itt egy gyönyörű vizesés zuhan alá; amott ismét alaguton fut át vonatunk, felkapaszkodva egy magaslatra, hogy lenézzük az alattunk elterülő községeket. Friedrichshallban hatalmas obelisz jelzi azon helyet, ahol XII. Károly, a svédek dicsőségét szomjazó, ifjú király 1718. december 11-én elesett. A várat is teljesen jól láthattuk. Kornsjödtől kezdve ismét Svédországban utaztunk, a hol egy darabig a Göta szegődik kisérőnknek; majd meg Horalld Thaulott norvég sarki utazó vizitel koosinkban s

köti le érdeklődésünket hosszú időre. (Labradorba utazott.) Este nyolc után Helsinborg nagy gránit mólóval védett kikötőjébe érkezünk, a hol hajóra szállottunk. A kéken csillogó Sund hajzain aztán ismét más, új életet, új képet varázsolt elénk a hajók sokasága és különböző alakja. Szemben velünk a dán parton homályosan bontakozik ki a regényes Kronborg vára, melynek tornyában a dánok a királyi férjéhez hűtelen Matild Karolina királynőt egy ideig fogva tartották. S amint hajónk csendesén elhalad Kronborg előtt és a lenyugvó nap sugarai bearanyozzák a várat, felcsigázott képzeletünkben a kastély terraszán mintha megjelenne előttünk a boldogtalan királyfi, Hamlet szelleme és felidézi emlékezetünkben nyugalmit vesztett lelkének ezen szavait:

„Lenni, vagy nem lenni: az itt a kérdés?
Akkor nemesebb-e a lélek, ha türi
Balsorsa minden nyögét s nyilait?
Vagy, ha k'száll tengerfájdalma ellen
S fegyvert ragadva véget vet neki?”

A dán néphit szerint e vár sötét üregeiben tanyázik a dánok védőszelleme, Holger Danske, amely csak akkor jelenik meg, ha Dánia veszélyben forog.

Négy és fél kilométernyi ut után Helsinborgban, a dán Seeland sziget egyik legforgalmasabb kikötőjében szálltunk ki hajónkból, hogy azonnal gyorsra ülve, tizenegyre berobogjunk Dánia fényesen kivilágított fővárosába, Kopenhágába. (Dánul Kjöbenhavn.)

Ez az igazi nagy város a Seeland szigeten, a Sund egyik keskeny ágának, a Kallebostromnak mindkét partján fekszik, amely elválasztja Seelandot a szomszédos Amager szigettől. Ezen kívül még három tó veszi körül e várost. Középpontja a Konges Nitov (Királyi Tér) a város legnagyobb és legszebb tere. Ide torkollik a legélénkebb forgalmu utca az Östergade remek kirakataival. E téren áll a Nemzeti Színház; bejáratánál két kiváló szindarab írójuknak: Pehlenschläger (Bissentöl) és Holbergnek (Steintöl) ülő bronz-szobraival. Az utcákat rendkívül élénk kék teszi az a sok szaladgáló kerékpár, amihez fogható egyetlenegy nagy városban sem láttunk. — Kicsik, nagyok, férfiak, nők száguldanak keresztül-kasul a városban a gyalogjárók nem kis rémületére. A dánok középterműek; közöttük sok a csenevész. Azonban míg a svédek és norvégek nál csak a művelt osztály egy része beszéli a német nyelvet, addig Kopenhágában majdnem mindenki beszéli, különösen a szállókban és üzletekben, amihez nagyban hozzájárul az óriási idegenforgalom.

Első utunk a főtemplomba, a Frauekirke-be vezetett. A bejárat fölött Thorwaldsen reliefjei Krisztus Jeruzsálembé bevonulását ábrázolják. A bejáratnál jobbra Mózes a törvénytáblákkal (Bissentöl, Thorwaldsen legjelesebb tanítványa) s balra Dávid szobra látható. A különben egyszerű templomot világhírűvé tették a legkiválóbb dán szobrász Thorwaldsen-nek művei. Ahitat szállja meg az ember lelkét, midőn a

előadók felszólalásai elhangzottak és azok, a kikre ez a kérdés első sorban tartozott, a hallottak fölött gondolkodtak: hangos szóval adtak kifejezést annak, hogy nagyon is szükséges volt erről komolyan beszélni.

Pedig kétségtelen, hogy a bíró és ügyvéd közötti érintkezés tárgyalása egyike a legkényesebb kérdéseknek. Nem azok az általánosított, de az egyes jelenségekből táplálkozó panaszok, hanem a jogszolgáltatás igazi érdeke, az igazságért folyó küzdelem, melyben az ügyvéd a jog érvényesítéseért küzd, a bíró az igazságot alkalmazza a felmerült esetben: irányították rá a figyelmet a kérdés taglalására. Emellett pedig társadalmi érdeket is képvisel a két jelentős társadalmi osztály viszonyának a megismerése, különösen abban a vonatkozásban, a mint a fórumon, hivatásuk körében, az igazság keresésében érintkeznek. És ime, az elhangzott felszólalások tartalmi sulyuknál és komolyságuknál fogva bizonyára mélyebb nyomot fognak hagyni társadalmi életünkben is. A létező viszonyok tárgyilagos feltárása, az egymást becsülés mellett az egymásra utaltság felismerése csak üdvös hatású lehet. Azok az alapvető ujjítások, melyeket az előadók első sorban a két minőség egyesítésétől várnak, a szerep, a törvény által meghatározott különböző helyzetben, de azonos cél által vezetett talán a hatalmi tultengésnek tudott állami fenség-jog gyakorlása az ítélkezés által a bíró tisztében az ügyvédi abszolút tekintély souverén hajgában félremagyarázott praepotencia mellett, annyi feltoluló, sokszor kicsinyes tárgyi és személyi tekintet figyelembe vételével az elkötelezett magasabb műveltség alapján biztositókat képezhetnek, hogy a letagadhatatlan surlódási felületek elsimuljanak és hogy az érintkezés nemcsak kényszerű, hanem üdítőleg kellemes is legyen.

Utópiának tetszenek azonban már

ebből az együttes ülésből és ennek lefolytatott előadásából úgy jósolni, mintha egy csapásra el fognak tűnni midazok az ütközési pontok, melyek alkalmasszerűleg okai lehetnek szembeállításoként beszélni a bíró és ügyvéd közötti viszonyról és nem kevésbé tulbecsülésszámba menne azt hinni, hogy már az egyetlen együttes ülés által megoldásra vezetett úgy a bíró, mint az ügyvéd szerepe, hivatása az igazságszolgáltatás körében és rendeződött a viszony az egymásközi hivatalos érintkezésben. Nem. Annyi haszna, eredménye marad a közeledésnek, az egymás felismerésének, hogy a kisajátított jogok eredete kellő mértékére szállította le a tulbecsülést illetően a bírót saját személyében is, tudatára ébredvén annak, hogy ő is csak tagja, részese az élő, táplálkozó emberi társadalomnak, a mint a bírói hivatás megértése is a saját elhagyatottságának és segélyreszorultságának felismerésére vezette az ügyvédi kart.

És ha csak enyi marad is, a mi eredmény számba mehet: úgy, már ez magában biztató jelenség a jövőt illetően és korántsem volt kár térfiasan, nyíltan és komolyan beszélni a bíró és ügyvéd közötti viszonyról.

A SZILÁGYOSOMLYÓ

politikai lap

— előfizetési ára: —

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágyosomlyó telefonszáma: 17.

templom hajójának két oldalán fölállított tizenkét apostol márványból kifaragott hatalmas alakjai között elhalad és a főoltáron a szokásos kép helyett a feltámadó Krisztus szobra előtt megáll. Rajta van e szobron a Megváltónak egész élete, lelkének teljes fensége, amint nyugodt vigasztaló biztatással tekint alá a könyörgőkre, mintha mondaná: „Jöjjetek hozzám!” Az oltár előtt egy térdelő márványangyal, kezében kagylót tartva a keresztelőmedence. Az egész kék menyezet arany csillagokkal van teleszórvva.

Az idegeneket Kopenhágába vonza a sok muzeum becses gyűjteményeivel, gazdag műkinccseivel. Ilyen a Kunst muzeum. Az alsó tiz teremben többnyire ókori görög, római szobrok kópiait találtuk Bissen, Holbein, Eriksen eredeti műveivel egyetemben. A gazdag képtárban Bloch: II. Krisztián Sonderburgban fogságban című festménye ragadott ell mindnyájunkat. Valami nagyszerű a mű árnyékolása s az egész kép beállítás. A többi között sokáig gyönyörködtünk Rubens két hatalmas alkotásában: Irselius a filiszteusok fogságában és Salamon ítéllete a gyermek fölött; ezenkívül Rembrandt Tanulmányfejében.

A dánok a legnagyobb büszkeséggel mutogatják a Thorwaldsen Muzeumot. Büszkének is lehetnek rá. A muzeum kívül egyszerűségével hat. Régi görög stílusban átalakított négyszögletű egyemeletes épület. Eredetileg királyi istálló volt. Falai kívül s belül tele vannak freskókkal. Az alsó termekben az alkotásaiban utólráhetetlen művész Thorwaldsen Albert Bertel (1770—1844.) befejezett s betejezetlen, részint eredeti szobrai, részint azok másolatai vannak elhelyezve, melyek a művész bámulatos alkotóerejéről és nagy szellemének a különböző tárgyak iránt fogékonyságáról tanuskodnak. Csak néhányat

említsek meg: Ponyatowszky lovas, VII. Pius ülő, Schiller álló, Gutenberg, Kopernikus, Byron, Potocki, az utolsó Hohenstauf, Konradinó, a művész sajátfaragású szobra. A hős halála (hármasszobor), a görög mithologia alakjai; Adonis; Ganimesdes tartja a sást; János apostol predikál (görög háromszög mintájára) s a falakon szebbnél szebb reliefek stb. stb. Külön terem a Christus-Saal, ahol Frauekirkében lévő eredeti művek másolatai vannak. Az emeleten a kiváló szobrász kép-, rézmetszetgyűjteményét és butorait helyezték el. Rendkívül megható, hogy az udvaron egy egyszerű, repkénynyel befutott sirhant alatt alussza örök álmát a világhírű szobrász s bár kívánsága szerint semmi emlékmű nem jelzi pihenőhelyét, de soha ki nem alvó dicsőítés, hálás kegyelet virraszt felette.

A nagy és díszes Glyptotheka egy előrészből, a pálmakertből és az új épületből áll. A Glyptotheka Európa legnagyobb szoborgyűjteménye. Ennek létesítésére Jacobsen Károly dúsgazdag kopenhágai sörgyáros két millió koronát hagyott és saját értékes gyűjteményét is. Ez a Jacobsen szoborgyűjtemény képezte alapját az új Glyptothekának. Legnagyobb részt a legkiválóbb dán szobrászok legkitűnőbb műveit foglalja magában. Valami elképzelhetetlen varázsa ragadja meg az embert, amikor a muzeák e templomába, a művészettől megszentelt csarnokokba belép. Minden szobor csodálkozást kelt bennünk sikerült művészi kivitelével, amint az öröm, bánat, boldogság, fájdalom, a csók, avagy a munka nemesítő hatása megtestesítve jelenik meg előttünk. Azt a benyomást tette ránk e szobor-muzeum, mintha az emberi léleknek összes tulajdonai külön-külön, de egyszerre meredtek volna kövé. Pl.: Rhodin: többféle csók szobra, a Gond, Galatea,

KÜLÖNFÉLÉK.

Lelkem ne sirj

Lelkem ne sirj, lelkem ne gyászolj,
Nézd, hogy kacag az élet.
A mélységes elborulásból,
Elég jutott már néked.

Fekete fátyolt vonj a multra,
Szelid imával, halkán,
S zokogja el a hárfa hurja
Öt az utolsó dalban.

Az éji álmok sohse hozzák
Alakját te elébed
Ne képzeld többé a madonnát
Tisztának, hófehérnek.

Bár véred csókolgatta hajdan
Megsebzett homlokodrul,
Ujabb tiz sebet ejtett rajta
Lopva, titokban, orvul!

Lelkem ne sirj, lelkem ne gyászolj,
Csak guny a béréd érte,
Tanulj tünni Veronikától:
Amen, legyen már vége!

Peterdi Andor.

Pár szó a regényolvasásról.

Sokan azt tartják, hogy fiatal leányoknak nem szabad regényeket olvasni.

Azt hiszem, téves u'on halad, ki e tilalmat általában minden regényre ki akarja terjeszteni. A regényírók akkor mind koldusbotra jutnának, mert tudvalevő dolog, hogy a fiatal leányok képezik egyik legnagyobb kontingensét a regényfogyasztó közönségnek.

Az én nézetem az, hogy a regényolvasás nem feltétlenül káros, még fiatal leányoknak sem. Mert akinek nincs hajlama az ábrándozásra, hanem a maga komoly realitásában fogja

Eva. Delaplanche-tól: Félelem. Sindingtől Adám és Éva. Teracharitól: Herkules és Hébe. Brandstriptől: Jakobsen és felesége. Garitherintől: Elveszett paradicsom; Dagmár dán hercegnő ülőszobra. Duboistól: Jean D'Arc lovasszobra, Chapritól: Virágszedők. Marqueste-től Perseus megöli Meduzát. Ez utóbbi annyira természetes, hogy szinte úgy rémlett, mintha a levágott főről csöpögne a vér, stb. stb.

Szobrászati művek tekintetében igen gazdag Kopenhága, nemcsak a muzeumokat illetően, hanem a várost díszítő emlékműveket illetően is. Nemcsak Berlinre, de a dánok fővárosára is el lehet mondani, hogy a szobrok városa. Az egyes terek szépségét emelő Tychó Brache jeles csillagász, Thorwaldsen, Öhlenschläger költő, Juel Niels tengernagy s a dánoknak alkotmányt adó VII. Frigyes szobra mind remekművek. Rendkívül impozáns a királyi várudvarra, az Amalienborgra felállított V. Frigyes, a tudomány és művészetet pártoló uralkodó szobra, mely a római Márkus Aurelius mintájára készült. A várudvart a francia izlésben épített és egymással teljesen összefüggő, egymáshoz egészen hasonló négy királyi palota veszi körül. Itt végig néztük az őrségváltást. A katonák hatalmas szál legények, mégis van mit emelniük a félméter magas s ugyanannyi átmérőjű lombos medvebőr kucsmán, melyet álluk alatt erős szíjj tart. Fegyverüket vállon tartva cipelik, oldalakat pedig rövid kard ékesíti. Látni kipirult, izzadt arcukat, nagyon sajnáltuk szegényeket s egyben csodálkoztunk, hogy miért ragaszkodnak e tekintetben régi szokásukhoz a dánok.

Sétánk közben megtekintettük a Raadhushads-on emelkedő új városházát, mely a nagy szabad téren legjobban érvényesülő épülete a fővárosnak. Nyrop terve alapján renaissance

fel az életet, annak semmiféle regény nem árt-hat, mert kedve sincs a regényolvasáshoz.

Akik azonban fényes álmokban szeretik ringatni magukat, kik ábrándos lelkületűek fogva szenvedélylyel üzik a regényolvasást, azoknak jó irányu regényeket kell kezükbe adni, hogy csapongó képzeletük helyes irányba tereltesse, izlésük és gondolkozásmódjuk nemesbítettessék.

Egyébiránt ma már nem annyira a regény-olvasás, mint maga az élet rontja meg a fiatal nemzedéket és főképp a gyöngébb nemet: a leányokat.

Vegyünk csak szemügyre néhány esetet.

Hányszor látunk bájos 17—18 éves feleség mellett hajlott kora férjeket, kiket inkább az asztmabetegség vitte házasságra, mint szerelem, mit fásult lelkük már nem is tud érezni, ki-elégítheti-e az ily mogorva férj a házassághoz fűzött reményeit, eszményi képzelődéseit egy ifjú leánynak. Itt éri a leányt aztán első csalódása, midőn férjénél hiába keresi a hü ragaszkodást, szeretetet, melyet házastársaknál pedig folyvást megtartani, egész életükön át kiváló tulajdonaikat kölcsönösen kiismerni, öregbiteni legfőbb kötelesség volna. A férj e helyett unatkozva ásit, jajgat, reumáról panaszkodva, a feleség ha elég modern ahhoz, kárpótlást keres, vagy ha becsületes akar maradni, eltekintve a férj durvaságai felett, megalkuszik sorsával ahogy lehet, otthonának, gyermekeinek él. És a világ irigylendőnek tartja a fiatal nő életét, mert szép fogatot, megmérhetetlen gazdagságot nyert, nem tudva, vagy legalább nem akarva tudni, hogy a pompa, fény sokaknál vérző szívet takar. Helytelen dolog biz ez, de a mamák legtöbbjei így szólnak leányaikhoz: Lám X mily boldog, mert eszes leány, elnémitatni engedő szíve szavát, nem ment a 3000 korona csekély évi fizetéssel bíró kishivatalnokhoz, (annak később 5—6 ezer is lehet,) hanem követte a család tanácsát, kitűnő partit, szerencsés házasságot csinált.

Hiszen minden anya Cicero nézetét osztva, azzal a gondolattal neveli fel leányát, hogy férjhez adja. Cicerónak midőn barátai szemére vetették, idős kora dacára miért vesz fiatal leányt, esküvője előtti napon mosolyogva felelte barátainak: — Miért? Hisz így is holnap már asszony lesz belőle. — A mai szülőknél a fő-cél rendszeren leányukat fejkötő alá juttatni, az érzelem, az mellékes. És ha nem sikerül a szeretetteljes összhang, az asszony zsurokon, bálban, színházakban keres szórakozást, míg a férj

modorban épült. 106 m. magas tornyában az óraütéseket kellemes melódiájú harangjáték kíséri. A tanácskozási termek, könyvtárszobák szépségén túltesz a selyemtapetával bevont nagy díszterem, melynek felső szélét a dán városok cimerei szegélyezik.

Természetesen sok időt töltöttünk a Strandon, melyet hosszúságánál fogva Langelinie-nek hívnak. És a város legszebb és legélénkebb sétánya. Az egész Langelinie gyönyörű gondozott park tele szökőkutakkal. Ez utóbiak közül lefelségesebb a Gefionspringvandet. E kut tetején egy nagy ekébe fogott négy bikát korbácsosul hajt egy dán leány. Az egész Gefionspringvandet azt a mondabeli jelenetet ábrázolja, amikor réges-régen a dánok isten-nője ekével határt szántott Skandinávia és Dánia között, s az eke nyomán keletkeztek aztán a fenti országokat elválasztó tenger-szorosok.

Esteli szórakozásképen elmentünk a híres Carré cirkuszba, ahol a kiváló mutatványokon kívül nagyon tetszett az olasz Riviera bemutatása a maga teljes valóságában. Egyik esténket pedig a Tivóliban töltöttük. Ez Európa leghíresebb és legnagyobb szórakozóhelye, a mulatságok eldoradoja. Itt hangversenyt, ott színelőadást tartanak; máshelyen népmulató bohóc s különböző kacagtató mutatványok kötik le a szemlélő figyelmét. A Dans-Palastban mi is a táncolók közé vegyültünk. És mindenütt az a káprázatos világítás. Színes tükördarabokból készült virággirlandok szegélyezik a gyep-s virágágyakat; a termek bejárata színes villanykörtekkel van megvilágítva; a magasabb pontokon tűzgloriettek gyultak ki; forgó reflektorok villanykévi szeltek át a levegőt. Színen és fényben fürdött itt az egész világ.

Kopenhága szépségét nagyban emeli a

a kávéházban flörtöl, vagy valamelyik szeparéban kártyázik, stb.

Hát boldogság-e ez? Mig ott mosolyognak, keresve a társaságot, otthonukban mindketten elégedetlennek érzik magukat, vagy éppen néhány udvarias szót, a legszükségesebb dolgokról váltanak egymással.

De találunk ismét nem egy szende leánykát, ki hasonló az ibolyához, szerényen elrejtözve virít, arcán a báj, a kellem minden gyűlékével. Artatlanságának minden varázsa annyira elbűvöl, hogy megvárni tőle rövid együttlét után alig tudunk.

Elgondoljuk magunkban, mily boldog lesz egykor ama család, mely e gyöngyöt magáénak mondhatja. És a világ az ilyeneket kis ostobának, ügyetlen libáskának nyilvánítja, kiknek pirulása, esetlen társalgása nevet.

A jelen kor gyermekei nagyrészt felvilágosodottak, már kis korukban megtanulják, miként kell udvarlásokat elfogadni, az öltözködésnél csak azért igyekeznek jó izlést kifejteni, hogy annál tömegesebb és biztosabb legyen a hódítás.

Szegény anyák és férjek, kiknek aztán a számla kiegyenlítése jut. Szánandók ama fiatal emberek, akiket a sors arra kárhoztat, hogy ezek közül válasszanak maguknak jó feleséget.

Tehát nem annyira a regényolvasást kell száműzni, — habár a tulságos olvasás és főképp a rossz regények olvasása kiszámíthatatlan károkat okozhat, — hanem a társadalom erkölcsét, elveit kell megjavítani.

Jó nevelés mellett egészséges elvekkel bíró társadalomban a regényolvasás mellett sem romlanak el az ifjú leányok, mig ellenben a rossz elveken nyugvó társadalom regényolvasás nélkül is a legtöbb bajt hozhatja egyesekre ép úgy, mint egész családokra.

Sebessné Borbély Mariska.

— **Nemzetiségi népgyűlés.** Tegnap, a délelőtti órákban helybeli és vidéki román földmivesemberek, asszonyok, leányok kisebb-nagyobb csoportjai tüntek fel az utcákon. Eleinte görög-katolikus ünnepre gondolt az ember, — azonban csakhamar elterjedt a hír a városban, hogy a románság nagy csendben politikai népgyűlésre gyűlt össze. Csakugyan, a rendőrkapitányságnál felvilágosítást adtak arról, hogy dr. Deleu Viktor, szilágyosmilyói ügyvéd, a ki a legutóbbi két képviselőválasztás alkal-

művészet mellett az, hogy Berlinhez hasonlóan tért engedtek a természet érvényre jutásának. Ott a hatalmas Freidriksberg erdő állatkertjével valósággal olyan, mintha a természet egy vadregényes tájáról metszették volna ki. Ez erdőből távozván érdekes jelenetnek voltunk tanui. Alighogy kiléptünk a nyílt utcára, énekhang ütötte meg fülünket. A hang irányát követve, látjuk, hogy egy pár ember átszelte múlt arccal fujja valamelyik ismerős zsolnárt. Pár perc múlva egész tömeg énekelt velük, aztán egy férfi beszédet tartott s megint szent zsolozsmákat énekeltek. Kérdésünkre az egyik rendőr felvilágosított, hogy mindennap ezekben az órákban ott a szabad ég alatt, a természet templomában tartják a baptisták istentiszteletüket.

Kevés város van, amelynek közvetlen környéke, vagyis környékének kedvessége és szépsége jobban lebilincselné az embert, mint Kopenhágáé. Ezek igen könnyen megközelíthetők részint hajóval, kocsival, kerékpárral, avagy vonattal. Mi is kirándultunk vonattal Frederiksborgba, ahol megnéztük az egész középkori renaissance legnagyobb szerű alkotását, a királyi várat, gazdag műkincseivel. Egy délután pedig Skodsborg fenyesekkel övezett vadregényes fürdőhelyére tettünk sétahajozást.

Összehasonlítva az Észak államaiban és Dániában látottakat, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy mig Skandinávia természeti szépségei az örök szépnak egy kitörölhetetlen emlékét hagyta szívünkben, addig Kopenhága műkincseivel tette örökös rabjává lelkünket.

Marossy Aranka.

mával a nemzetiségi párt jelöltjeként szerepelt, folyó hó 8-ikára népgyűlést jelentett be. A népgyűlés programját ekként jelölte meg:

- 1) Az általános politikai helyzet meg-vitatása. 2) Az általános választói jog. 3) A katonai terhek. 4) Határozati javaslat. 5) Indítványok.

Fél tizenkét órára körülbelül 400 főnyi tömeg gyülekezett össze a Bem-téren, a posta-telek kerítése közelében felállított emelvény körül. A népgyűlés rendezői alighanem többre számítottak, (a gyűlés tiszteletbeli elnöke: illéssfalvi Pap György beszédében meg is jegyezte, hogy tizannyinak kellett volna megjelennie) mert az országos román nemzetiségi pártnak nem kisebb embereit, mint Lukács László lacházai lelkész, volt belényesi képviselő, dr. Vajda Sándor, a világosi, — és dr. Pop Csicsó István, az árpástói kerület országgyűlési képviselőjét hívták meg, kik mind a hárman részt is vettek a gyűlésen.

A népgyűlést Kozma Endre, a „Silvânia” vezérigazgatója nyitotta meg s ajánlatára a népgyűlés tiszteletbeli elnökévé illéssfalvi Pap Györgyöt, a szilágyosmilyó nemzetiségi párt elnökét, — elnökké dr. Pap György zilahi, jegyzővé dr. Vékás Valér szilágyosmilyói ügyvédet választották meg. Majd illéssfalvi Pap György tartott beszédet az egybegyűltekhöz. Utána Lukács László lépett fel az emelvényre s temperamentumos beszédében a románság s különösen a román nyelv elnyomtatását (?) kissé erős színekkel festette meg. Dr. Vajda Sándor és Pop Csicsó István az általános politikai helyzetet tárgyalták, dr. Acs Sándor tasnádi fiskális a véderőjavaslatok ellen emelte fel szavát. Végül a gyűlés elfogadott egy, az 1881. évi nemzetiségi program szellemében készült határozati javaslatot, az általános, titkos, községenkénti választói jog mellett s a katonai terhek ellen foglalt állást.

A gyűlésen a hatóságot Bölöny Bálint rendőrkapitány képviselte, — a rend fentartására megfelelő számú csendőr és rendőr volt kivezényelve. Beavatkozásra nem volt szükség, — a népgyűlés teljes rendben oszlott széjjel. Gyűlés után a képviselők tiszteletére bankett volt a Nemzeti szállodában. Este pedig hangverseny a városi szálloda éttermében.

— **Báró Wesselényi Miklós koronaőr üdvözlése.** A kolozsvári függetlenségi Justh-párt Wesselényi Miklós báró, koronaőr a következő átiratban üdvözölte: Nagyméltóságú Koronaőr! Kegyelmes Urunk! A kolozsvári függetlenségi párt választmányának e hó 4-én megtartott ülése alkalmával nyert megbízatásunk alapján a Párt nevében hazafiúi szívünk igaz melegevel köszöntjük és üdvözöljük Nagyságodat! Szilágyvármegye közgyűlésén elmondott hazafias beszédével, becsületes, őszinte igazmondásával fényesen bizonyította, hogy szívben és lélekben mindig e sokat szenvedett nemzettel érzett s együtt érez ma is. Ismét meggyőződött arról, hogy, mikép a múltban, úgy a jelenben s ha kell a jövőben is ott, azok között fogjuk látni, kik a nemzet nagy, örök igazaiért küzdenek, hogy arról az utról, mely hazánk függetlenségének s ezzel szebb és boldogabb jövődjének megalapozására s ez alapján megerősítésére, sziklaszilárdá tételére vezet, letéríteni senki és semmi hatalom nem fogja. A múlt a jövőnek a záloga. Aki a nemzet javát akarja, az a koronának is javát akarja. Aki a nemzet naggyátételére, függetlenségére törekszik, az emeli a koronának fényét s dicsőségét. Nagyméltóságod hazánk dicsőségére áll a korona fényes polcán. Köszönet érte. Vajha többen, sokan, mind, kik e hazában élnek, követnék valóban követésre méltó példáját! Akkor megszűnnék az áldatlan küzdelem a nemzet és királya között s a magyar nemzet jólléte és boldogsága glóriával övezné a Koronának föltekintő viselőjét! Kolozsvár 1911. október hó 28. Hazafias tisztelettel: Dr. Apáthy István s. k., elnök. Dr. Szacsavay József s. k., titkár.

— **Uj albiró.** Dr. Telegdy Lajos marosvásárhelyi kir. törvényszéki jegyzőt, Telegdy Márton fiát a király a brassói kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **A szamosújvári püspök.** A király szamosújvári gör. kath. püspökké Hosszu Vazul lugosi püspököt nevezte ki.

— **Előléptetés.** Erdélyi Gyulát, a zsidói állomás főnökét a VIII. fiz. osztály 2-ik fokozatából az 1. fokozatba léptették elő.

— **Tb. főügyész.** Debrecen város főispánja dr. Nyiri Ernő debreceni ügyvédet, dr. Láng Jakab orvos vezét tiszteletbeli főügyésszé nevezte ki.

— **A Szamosvölgyi Vasút** mult héten tartott közgyűlésén a br. Bánffy Dezső halálával megüresedett igazgatói állásra Bay Lajost, a diósadi kerület országgyűlési képviselőjét választották meg.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Centea Teofil szilágységi lakost a szilágysomlyói m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segédijjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Kinevezés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Choboditzky Kálmánt, a zilahi állami faskola kezelőjét a breznóbányai földmíveléskolához kertésztanítónak nevezte ki.

— **Gyászhir.** Kovács Gábor, szilágységi áll. el. iskolai tanító mult hó 30-án hosszas betegeskedés után elhunyt. Kovács Gábor egyike volt a szilágységi társadalmi élet legrokonszenvesebb alakjainak. Sarkady Sándor, az elhunynak kártsára mondott sirjánál megható bucsu-beszédet. Az elhunytban Kovács Sándor, kir. s.-tanfelügyelő a fiát, Kovács Sándor, zilahi áll. el. isk. tanító a bátyját gyászolja.

— **A honvédek koszorúja.** Halottak napján Angyal János, Fazakas Sándor, Csengeri József, Hunyady Sámuel, Gál István, Vince Márton, Kerecsi János, Kanyó Ferenc, Farkas Ignác, Bartha József, Kiss Antal, Kovács Mihály, Nagy Vince, Balog Imre 48-as honvédek sirhantjára Sárvári Samu „népköltő” az idén is szép koszorúkat helyezett kegyelele jeléül.

— **Pintér Imre** egyetlen művészestélye, melyet november hó 15-én, azaz szerdán tartanak meg a városi színházban, már is a legnagyobb érdeklődést kelti városunk színházjáró körében és a közhangulat után ítélve, zsufolt ház fog tapsolni az idejövő kis művészgárdának. Egyben kijelenthetjük, hogy a műsor teljesen családi jellegű, ép es biztosította Pintérnek az ország első színházaiban és fűrdőhelyein a teljes erkölcsi és anyagi sikert. Parlagi Kornélia elsőrendű szubrett primadonna, a budapesti „János vitéz” verseny győztese, gyönyörű hangjával több műsoron kívüli számmal szerepel a gazdag programmon, valamint ő kreálja Szemere Gyulával és Pintérral az apró szindarabokban a női főszerepeket. A kis művészgárda a nyár folyamán Tátralomnic, Tátrafüred, Bártfa, Szilács, Parád, Koritnica fűrdőknek volt vendége, majd Kassa, Eger, Miskolc város színházaiban tartotta művészestélyét, ahol még a zenekarokban is pótsekeket kellett alkalmazni. — A művészestélyre szóló jegyeket Balló József cukrászdájában árusítják.

— **Huszkoronások.** Hamis huszkoronás bankjegyek vannak forgalomban. Ismertető jelei a következők: A hamisítvány futólágos áttekintésénél eltörlődött huszkoronás bankjegy benyomását teszi. Tűzetes vizsgálatnál zsiros fényű, míg a valódi fénytelen s a papir anyaga puhább. A rajta levő női fej orra szélesebb, barnás violaszínű, a valódi élénk viola szín helyett.

— **Megsemmisített törv. hat. bizottsági tagválasztás.** Szilágysomlyó törvény-

hatósági bizottsága a Szilágysomlyóban az 1910. évi december 28-án tartott törvényhatósági biz. tagok választását megsemmisítette s új választást rendelt el.

— **A Zsilinszky-fiúk** ismert bűnperében a békésgyulai esküszék felmentő ítéletét a Kuria tegnapelőtt tartott tárgyaláson megsemmisítette s a bűnper újabb tárgyalására a budapesti esküdtbírószágot delegálta.

— **Polgári iskolai tanárok közgyűlése.** Bihar-, Hajdu-, Szilágys- és Szabolcsvármegyék polgári iskolai tanárai, akik az Országos Polgári Iskolai Egyesület tiszavideki köréhez tartoznak, ötödik rendes közgyűlésüket tegnapelőtt tartották meg Nyiregyházán a városháza nagyszobájában. A tanárgyűlés résztvevői reggel a város nevezetességeit tekintették meg. A közgyűlés 10 órakor kezdődött. Husz Lajos elnök üdvözölte elsősorban az összegyűlt tanárságot, megnyitván a közgyűlést. Mátyás Béla polgármester köszöntötte ezután szép szavakkal a város vendégeit. Király Károly az egyesület északi körének képviselőjében üdvözölte kollegáit, dr. Wilt György, Szabolcsvármegye tanfelügyelője pedig vármegyéje nevében. Nagy József terjesztette be ezután titkári jelentését, melyet elfogadtak. A jelentés utáni távirati üdvözlést küldtek gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternek és Morlin Imre miniszteri tanácsosnak. Sztraka Gábor János olvasta fel ezután nívós tanulmányát Haeckel filozófijáról, melynek sikeréért Domide Sándor hajdusoboszlói tanár és Gábel Jakab nagyváradi igazgató felszólalása után jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Sztrakának. Tas János a modern nyelvek tanításáról tartott előadást, mire a közgyűlés véget ért. — Délben társasbédre gyűltek a tanárok a Korona étteremben.

— **Betörés lopás.** Október 31-én Katz Farkas szilágységi kocsmájának paticsfalát idáig ismeretlen tettesek áttörték s a kocsmából 1100 K pénzt elemezték.

— **Tények bizonyítanak.** A Benkő Bank r.-t. eddigi nagy sikereitől mi beszélhetne világosabban, mint a rövid idő alatt kifizetett nagy nyeremények hosszu láncolata! Csak eddig már egy 602,000, egy 200,000, két 100,000, egy 90,000, egy 80,000, egy 70,000, három 60,000, öt 50,000, négy 40,000, öt 30,000, stb. nagy nyereményeket fizettek ki. Ne mulassza el tehát senki, aki nyerni akar, sorsjegyet a már folyó hó 16-án kezdődő új osztálysorsjátékra azonnal Benkő Bank r.-t. Budapest, Andrassy-ut 60 rendelni, mert Benkő sorsjegye Benkő!

— **Gondos anyák figyelmébe.** A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermek balandóság azért sokkal alacsonyabb, mint a mienk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordítatik s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanák a csukamájolajat, mert e szer az, mely óriási nagy táperezénél fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be e szert, de mióta a Zoltán-féle csukamájolaj forgalomba jött, azóta minden kifogás elesik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik e minden gyermek szívesen veszi.

— **Vásárlás.** Tasnádon a nagymértékben fellépett orbánc és sertésvész miatt a

sertésvására zárlatot rendeltek el, mely bizonytalan időre terjed.

— **Az orvost** minden esetben meg kell kérdezni, ha súlyosabb megbetegedésről van szó. Ha azonban csak egyszerű meghűlés, nátha, rekedtség és köhögés van jelen, úgy mindenki előszeretettel a Sirolin „Roche”-hoz nyul.

— **Nagyon sok olyan betegség van, mely nem szervi hibákból ered és melynek nem komolyabb elváltozások képezik alapját, ennek dacára heves és kínzó fájdalmakkal járnak.** Minden tapasztalt orvos tudja, hogy ily esetekben az emésztési működésben van a hiba, vagy a gyomor nem működik kielégítő módon, vagy a belek fejtenek ki renyhe működést.

Ily esetekben nem rendel mást mint $\frac{1}{2}$, vagy egy egész borospohárnyi természetes **Ferencz József-keserűvizet**, melyet a betegnek naponként reggel éhgyomorra kell meginni. Ez az egyszerű, olcsó és kellemes kúra minden ebből eredő bajt: rosszulletet, szédülést, bágyadságot stb. rövid idő alatt teljesen megszüntet. Az igazi Ferencz József viznek jó az ize és valóban jót is tesz!

Ajánlatos csakis valódi Ferencz József vizet kérni és nem budai vagy egyéb általános elnevezést használni, mert több csekély értékű viz csalódásig hasonló vigyáztákkal jön forgalomba. Kapható gyógyszárakban és fűszerkereskedésekben.

— **A „Vasárnapi Ujság”** november 5-iki száma szép képekben közli az idei halottak napjára elkészült s a kerepesi-úti temetőben felállított új művészi síremlékek képét, köztük a Petőfi családját a leleplezési ünnep képeivel együtt. A többi képek és képsorozatok szilágységi tatár típusokat mutatnak be Juszko Béla rajza után, Thököly Imre egy Londonban levő eddig ismeretlen képét, László Fülöp újabb festményeit, az Eötvös-kollegium új palotájának felavatását, képeket a színházak ujdonságaiból, a jegyző-gyűlésről, Barna Izidor arcképét az eperjesi-kollegium új épületét, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit regénye, Abraham Ernő novellája, Varságh János és Peterdi Andor versei, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Alexander Bernát színházi cikke, cikkek a nem egyenrangú fejedelmi házasságokról, tárcacikkek a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Melyik a legkitűnőbb magyar élclap?** Nevetni fog, — (tudniillik, ha elolvassa) — a **Fidibusz!** Remek szöveg, pompás képek! És mesésen olcsó! Egy szám ára 6 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K. fél-évre 3 K. negyedévre 1 K. 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. — Minden jókedvű ember asztalán kell, hogy ott legyenek a Fidibusz eddig

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. **SIROLIN „Roche”** oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.
Sziveskejük a gyógyszárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

megjelent évfolyamai, Egy-egy évfolyam ára 5 korona. Aki az 1905/6., 1907., 1908., 1909. és 1910-es évfolyamokat egyszerre rendeli meg, 25 százalékos engedménnyel részesül. Megrendelhető a Fidibusz kiadóhivatalában, Budapest, Röck Szilárd-utca 12.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és lap-tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap egy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járattja házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a családfő, az asszony és az ifjúság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetőek, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlapot.

— **A Nap a magyar ujságírás szenzációja.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, amint hogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélyteletlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar ujságírás kitünőségei. Példányszáma amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ára: Egy évre 16 K. félévre 8 K. negyedévre 4 K. egy hónapra 1 K. 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

5721—1911. kig. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező ugynevezett II. és III. számú

Jégvermek

1912. évi január 1-től kezdődőleg egymásután következő 6 évre nyilvános szóbeli árverésen 50 korona kikiáltási ár mellett bérbe fognak adni.

A nyilvános árverés határidejét folyó 1911. évi november hó 15. napjának d. e. 11 órájára tűzöm ki a városháza tanácstermében.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a teendő le.

Szilágysomlyó, 1911. évi október hó 20-án.

Lukátsffy Ödön,
polgármester.

VILÁG

POLITIKAI NAPILAP

Kérjen Kérjen
mutatványszámot! mutatványszámot!

MINDEN GONDOLKODÓ
EMBER OLVASSA A

„Világ”=ot.

Előfizetési ára:
Egész évre — — — — 28 korona
Fél- „ — — — — 14 „
Negyedévre — — — — 7 „
Egy hóra — — — — 2-40 „

Hivatalnokoknak, tanítóknak
kedvezmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Gyár-utca 4. szám

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélyteletlen szószólója.

Főszerkesztő:
Braun Sándor.

Felelős szerkesztő:
Hacsak Géza.

Naponként 155.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K. Negyedévre 4 K.
Félévre 8 K. Egy hónapra 1-40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élelap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

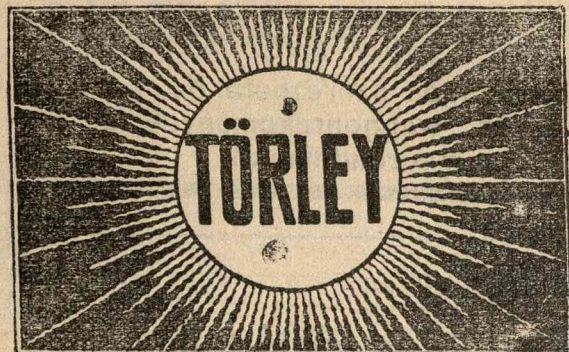
Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.— K. Negyedévre 1.50 K.
Félévre 3.— K. Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

Nagy raktár férfi- és női divatcikkekben.

BARTHA és HOSSZU

„Gólya-áruház” Szilágysomlyón, a régi cukrászda mellett.

Ma már mindenki tudja, hogy Szilágysomlyó és vidéke részére a legolcsóbb bevásárlási forrás a régi cukrászda mellett a mai kor igényeinek ujonnan berendezett Gólya-áruház, — ahol csakis prima jóminőségű áruk kaphatók versenyen kívüli áron, előzékeny kiszolgálás mellett. Nem ígérünk aranyhegyeket vevőinknek, de kevés pénzért mindenki sokat vehet. Az őszi és téli idényre már megérkeztek összes áruink nagy választékban.

Versenyen kívüli áraink:

5000 mtr. angol rubaszövet, mtr	37 kr.	3000 mtr. magyar delén mtrje	21 kr.	200 drb. barkhet blouz, darabja	—95.
5000 „ tükröposztó 120 cm. „	39 kr.	300 vég 23 mtr versenyváson végje	4-50.	200 drb. szövet blouz készen, darabja	1-50.
10000 „ bársony flanel mosó „	21 kr.	2000 méter futószőnyeg, méterje	25 kr.	100 drb. alsó szoknya, darabja	1-80.
5000 „ jó mosó céna parket „	19 kr.	1000 „ csipkefüggöny, „	22 kr.	200 darab női ing, darabja	—65.
2000 „ tennis flanel „	15 kr.	200 drb. vattás paplan, darabja	2-50.	500 darab férfi flanel ing, darabja	1-15.
5000 „ cosmanosi karton „	30 kr.	100 garn. ágý és asztalterítő 3 db.	4.—	200 db. női és férfi esőtartó, darabja	1.—.
5000 „ szintartó karton „	18 kr.	100 db. szövet ablakfüggöny	1-25.		
5000 „ blouz és ing zefir „	19 kr.	200 fűző (mieder) darabja	—50.		

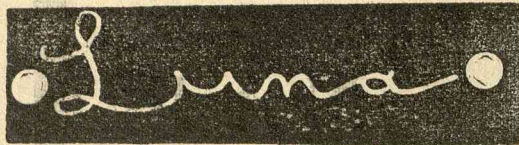
Női és gyermektrikók, nagy posztókendők, Berliner-kendők, scál-kendők, harisnyák, kész és kezdett női kézimunkák, pamutok, selymek, mindennemű diszek, női és férfi szabókellékek, férfi ingek, gallérok, kézelők, alsó ruhák, kész kötények és még számtalan itt fel nem sorolható cikkek, hasonló legolcsóbb áron, melynek valódiságáról mindenki meggyőződhet egy próbabevásárlással.

Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

Kiváló tisztelettel:

Bartha és Hosszu.

***** Szepességi, késmárki Wein-féle len damasztárak nagy raktára. *****

Kapható: minden jobb fűszer- és ásványvíz kereskedésben.

Borral keverve űdit és gyógyít.

Gyógyhatása. vese, gyomor hólyag-betegségek, légutak hurutjainál, sárgaságnál, máj- és lépajoknál bámulatos.

„LUNA” kénes forrás főraktára: **Szatmárnémeti, Rákóczi-utca 26.**

Természetes szénsavval bir.

Főraktár: Szilágymegyére
Közigazgatási bank r. t. áruosztálya Szilágyosomlyón.

biróság 1911-ik évi V. 406/8. számú végzése folytán 212 kor. — fillér tőkekövetelés, melyből a már fizetett összeg levonandó és eddig összesen 158 kor. 18 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig, Márton községben a végrehajtást szenvedő lakásán közbejövettel leendő megtartására 1911. évi november hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szilágyosomlyón, 1911. évi november hó 2-ik napján.

THORDAY GERGELY,
kir. bir. végrehajtó.

6049—1911. kig. szám.

Hirdetmény.

Értesitem az itteni városháza tervpályázatában részt vett tervezőket, hogy a folyó évi szeptember hó 28-án megtartott bíráló bizottsági ülésben hozott döntés szerint az I. díjat: az „Ös-Szilágy”, a II. díjat a „Világos”, a III. díjat a „Torony alatt” jellegű pályatervek nyerték meg. A „Torony alatt” jellegű tervet megvételre ajánlotta, a „Gazdaságos”, a „Mártha és Franci”, a „Miénk” és a „Székelyország” jellegűeket pedig megdicsérte.

A megvételre nézve a folyó évi október hó 24-ére kitűzött városi képviselőtestületi közgyűlés fog dönteni, ugyanaz fogja a részletes tervek elkészítésére is a megbízást megadni.

A bírálati jegyzőkönyv, valamint a nem díjazott és megvásárlásra nem ajánlott tervek az építészeti tervpályázatok szabályzatának III-ad g) 3. pontja értelmében a város közíg. hivatalától igazolt szerzőik által átvehetők, illetve kívánatra postán elküldetnek.

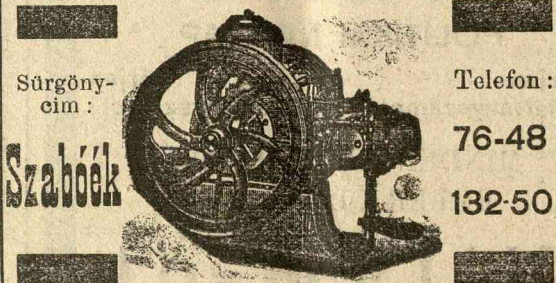
Szilágyosomlyó, 1911. október 12.

Lukátsffy Ödön,
polgármester.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, falitégla
és legszebb
nyerstalazati tégla
csak a
Karczagi
agyagiparnál

Karczagon szerezhető be, hol
egyes waggonrakományok is
megrendelhetők. 33—52

Eredeti
BOLINDER-féle
nyersolajmotorok
nyersolajlocomobilok

Sürgöny-
cim:

Telefon:

76-48

132-50

Szabóék

Csak

Szabó Emil és Társánál

kaphatók.

Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz.

Benzinmotorok. Szívógázmotorok. Teljes malomberendezések. — Arjegyzék ingyen és bérmentve. 48—52

Kérjük a címre ügyelni.

738—1911. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. év. LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágyosomlyói kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. I. 111/4. sz. végzése következtében dr. Nádudvary Jenő szilágyosomlyói ügyvéd által képviselt özvegy Lázár Floráné szül. Sándor Flóare guj mároni lakos javára 212 korona — fillér a jár. erejéig 1911. évi április hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1480 korona — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér, járgányos cséplőgép teljesen felszerelve, szórórosta és szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágyosomlyói kir. járás-

Eladó bor.

80 hektóliter 1909-ik évi
saját termésű tisztán kezelt
asztali bor, valamint 20 hl.
több évről való aszu bor eladó

Bölöni Sándornál,

Szilágyosomlyón.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs
jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok hasznaltalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégibb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos
hatásuk 7—26

EGGER
mellpasztillái,

az étvágyat nem rontja és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K. Próbadoz 50 f.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerház
Budapest, IV., Váci-körút 17. szám.

Kapható Szilágyosomlyón: Balás Zsigmond
és Szaplonczay Sándor gyógyszerészeknél.

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Uj férfi-szabó üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló **kész ruha-üzlettemmel kapcsolatosan**

férfi-szabó üzletet

is rendeztem be.

Üzletemet felszereltem a legfinomabb és legdivatosabb bel- és külföldi **szövetekkel**, továbbá a budapesti legelső szabóüzletből egy **szabászsza** a legjobb munkaerőket szerződtettem, ennél fogva abban a helyzetben vagyok, hogy megrendelőimnek legkényesebb igényeit is képes vagyok kielégíteni.

Ruhaszöveimet az érdeklődőknek vételkötelezettség nélkül szívesen bemutatom és a legszolidabb árakat számítom.

Becsés megbízásait kérve maradtam

10—10

Tisztelettel:

Müller Elek.

13692—1911. tkvsz.

Hirdetmény.

Bagolyfalu és Boronamező község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-c. cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1911. december 1-én** fog kezdődni.

Ennél fogva felhivatnak:

1) az összes érdekeltet, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíráshoz az 1886. XXIX. t.-c. cikk 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt, igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt

szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Szilágyosmlyó, 1911. október 30. Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, Lénárt Sándor s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

2—3

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

12543—1911. tkvsz.

Hirdetmény.

Somlyócehi község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1876. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XIX. t.-c. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a., pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a, és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alap-

ján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, evégből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1911. május 6-áig** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1911. május 6-áig** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, a kik a telekkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1911. május 6-áig** nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után, az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó, bármilynemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Szilágyosmlyó, 1911. október 7. A kir. jbiróság mint tkvi hatóságtól. Kormos József s. k., kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

2—3

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

„M-i-i-t? Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban! 23—26

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI”-jelzéssel valódi!

Brády-féle gyomorcsseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegyével ellátva, melyeket „Máriacelli gyomorcsseppek”-nek nevez a nép, 31 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. — E csseppeknek utólrétegetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorfájás, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika vérszegénység, sápkór, stb. ellen. 20—25

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget — 90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 beküldése után küld franco.

BRÁDY K. gyógyszerár

a „Magyar Királynak” BÉCS, I., Fleischmarkt 2, Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot

Pálinkafőző üstököt

raktáron tart és azonnal szállít a pénzügyminiszterium új rendelete szerint, a mely 1911. szeptember 1-én életbelép

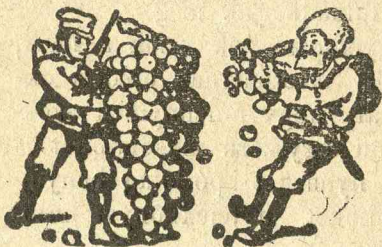
Telefon: 75-00.

Arányi Adolf

15—20

rézműves gyáros.

Ujpest, Lőrinczi-u. 7.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

kükküllőmenti első szőlőoltványtelep.

Tálaszanos: CASPARI FRIGYES

Medgyes, 93. szám. (Nagykükküllőmegye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 6—20

Máthé László

butorasztales, butoraktára és első temetkezési intézete

Szilágyosomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butoraktárát és asztalos műhelyét, hol mindenféle asztalos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házamban. 20—52

SESZTINA LAJOS

Debrecen, Piac-utca 23.

Ajánl: kerti padokat, kerti fecskendőket, kénpor-fúvókat, John gőzmosógépet, „Hungária” mangorlót, minden technikai árut, öntött és huzott kutsövet, stb. 13—52

A Megyeház-utcai Mile-féle belsőség több háztelekre felosztva eladó. A felosztási tervet megtekinthető s a telkek árai megtudhatók 7—

Dr. Szilágyi Sándor

ügyvéd irodájában Szilágyosomlyón. (Krasznamegyei takarékpénztár épületében.)

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

46—

Szilágyosomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 20 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1906. évi rizling bor	130	90	65	43	
1909. évi muskotály bor	160	120	80	66	
1907. évi asztali bor	100	—	50	—	
1910. évi rizling bor	70	—	35	—	
1908. évi rizling bor	100	—	50	—	
Kristályviz	10		6	—	

A főváros központján. Villamos megálló. 10 perc a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyílt az
Edison-Szálloda
Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-u. sarkon.)

Tulajdonos: Pollák József.

12—12

Hideg és meleg vízvezeték. Központi fűtés, villanyvilágítás. Figyelmes kiszolgálás. Értekezés minden modern nyelven. Szobaárak 3 koronától!